

KOKEMÄEN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON
VALVONTASUUNNITELMA 2010

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2009

Kokemäen kaupunki
Ympäristötoimisto /Ympäristöterveydenhuolto

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Kokemäen ympäristöterveydenhuolto.....	3
2.1 Toimialue.....	3
2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät.....	3
2.3 Koulutus.....	5
2.4 Valvontakohderekisteri/ Tietojärjestelmä.....	5
2.5 Viestintä.....	5
2.6 Valvonnan maksullisuus.....	6
2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu.....	6
3. Valvonnan toimialat.....	6
3.1 Yleistä.....	6
3.1.1 Riskinarviointi.....	7
3.1.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika.....	7
3.1.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet.....	7
3.2 Elintarvikevalvonta.....	8
3.3 Terveystensuojelu.....	11
3.4 Tupakkalainvalvonta.....	12
3.5 Kemikaalivalvonta.....	13
3.6 Tuoteturvallisuusvalvonta.....	16
4. Erityistilanteisiin varautuminen.....	16
4.1 Toiminta erityistilanteissa.....	16
4.2 Epidemioiden selvittäminen (selvitystyöryhmä).....	16
5. Suunnitelman toteutumisen arviointi.....	17

Liite 1. Lainsäädäntö

Liite 2. Kokemäen ympäristöterveydenhuollon maksutaksat

Liite 3. Elintarvikevalvontakohteet

Liite 4. Terveystensuojelulain mukaiset valvontakohteet

Liite 5. Tupakkalain mukaiset valvontakohteet

Liite 6. Kemikaalilain mukaiset valvontakohteet

Liite 7. Tuoteturvallisuusvalvontakohteet

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö (Liite 1) sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Seuraava toimintavuotta 2010 koskeva suunnitelma on hyväksyttävä toimitelmassa ja toimitettava Länsi-Suomen lääninhallitukselle hyväksymisen jälkeen. Suunnitelmassa on otettu huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat sekä valvontasuunnitelma-asetuksen (665/2006) edellyttämä sisältö sekä Länsi-Suomen lääninhallituksen vuoden 2009 terveydensuojelu-, tupakka- ja kemikaalilain mukaisen valvontasuunnitelman tekemä arviointi.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on varmistaa kuntalaisille turvallinen elinympäristö, jossa ei ole terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen säännöllinen valvonta on toiminnanharjoittajille maksullista. Kunta perii hyväksymänsä taksan mukaiset valvontamaksut.

2. Kokemäen ympäristöterveydenhuolto

2.1 Toimialue

Kokemäen ympäristöterveydenhuollon toimialueeseen kuuluu Kokemäen kaupunki. Valvontayksikkö ei täytä 30.10.2003 annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen vaatimuksia (vähintään 10 henkilötyövuotta). Neuvotteluja on käyty yksikön liittymisestä Porin ympäristöterveydenhuoltoon yhdessä muiden kuntien kanssa.

Seudun erityispiirteenä Kokemäen alueella on suhteellisen runsas alkutuotanto (yli 330 toimijaa). Vastaavasti elintarviketeollisuutta alueella on tällä hetkellä kaksi merkittävää laitosta. Muutoin alueella on paljon pieniä toimijoita.

2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät

Kokemäen Ympäristöterveydenhuollossa toimii terveystarkastaja ja eläinlääkäri, joka toimii ympäristöterveydenhuollon tulosityksikön vastuuhenkilönä. Eläinlääkintää ja alkutuotannon

valvontaa suorittaa eläinlääkäri ja terveystarkastaja. Muuta ympäristöterveydenhuollon valvontaa suorittaa Kokemäellä pääsääntöisesti 1 henkilö, terveystarkastaja.

Ympäristöterveysvalvonnassa on tehtäviä, joita ei voida ennakoida, mutta niiden tekemiseen on silti varattava aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi epidemioiden ja erityistilanteiden selvittämiset sekä hakemusten ja ilmoitusten käsittely. Viranomaistyöhön kuuluu myös neuvontaa ja ohjausta, jota on annettava tarpeen vaatiessa.

Ympäristöterveydenhuollon keskusviranomaisten laatimissa (Evira, Kuluttajavirasto, STTV) toimialakohtaisissa ohjelmissa on otettu kantaa voimavarojen tarpeen arviointiin. Arviointi on välttämätöntä, jotta suunnitelmista voidaan laatia toteuttamiskelpoisia. Elintarvikevalvontaohjelmassa on arvioitu, että elintarvikevalvonnan kokonaistyo-panostarve on 1,5-2 kertaa alueella sijaitsevien kohteiden tarkastukseen tarvittava aika. Tuoteturvallisuuden valvontaohjelmassa esitetään, että painopistealueiden valvontaan tarvittava työaika voidaan arvioida niille määriteltujen tarkastustiheyksien ja – aikojen perusteella. Muulle tuoteturvallisuusvalvonnalle on arvioitu tarvittavan 1 htv/ 200 000 asukasta sekä hallinnolliseen työhön 10 htv (mm. koulutukset, suunnittelu ja raportointi). Terveysuojelun-, tupakkalain- ja kemikaalilain valvontaohjelmissa korostetaan, että aikaa on varattava myös muuhun kuin suunnitelmalliseen työhön. Kaikissa ohjelmissa on annettu ohjeellisia tarkastustiheyksiä eri kohdetyypeille. Kun kunnissa tiedetään kohteiden määrät, voidaan arvioida suunnitelmalliseen valvontaan tarvittavaa kokonaistyoaikaa. Suunnitelmaa laadittaessa joudutaan miettimään käytettävissä olevien voimavarojen jakaminen eri toimialoille ja toimialojen kohdalla.

Kokemäen kaupungilla on tehty ympäristöterveydenhuollon henkilövoimavarojen arviointi kuusi vuotta sitten, jolloin todettiin että käytössä on riittävästi henkilöstöä. Voimavarat eivät ole muuttuneet kuuden vuoden sisällä. Arvioinnin jälkeen on ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä (mm. elintarvike- ja tupakkalainsäädäntö) on tapahtunut suuria uudistuksia, mikä on muuttanut ja lisännyt veloitteita, esim. alkutuotannon valvonta on tullut elintarvikevalvonnan piiriin.

Ympäristöterveydenhuollon käytettävissä oleva henkilöstö.

Nimet	Virkanimike / koulutus	erityisosaaminen/ vastuualue	muuta
Tuulia Kastevaara (virkavapaalla)	terveysvalvonnan johtaja, ELL	eläinlääkintä	Päivi Näsi, sijaisuus 31.3.2010 saakka
Heidi Rosenblad	terveystarkastaja	elintarvikevalvonta / terveydensuojelu elintarvikevalvonta tuoteturvallisuusvalvonta kemikaalivalvonta tupakkavalvonta	
Yhteensä käytettävissä	2 x htv		

Terveystarkastajan työajasta on suunniteltu varattavaksi elintarvikevalvontaan n. 50-60% , tuoteturvallisuusvalvontaan 10-15%, terveydensuojeluun 10-15%, tupakkavalvontaan 5-

10% ja kemikaalivalvontaan 5%. Eläinlääkärin työajasta elintarvike- ja hygieniavalvontaan on varattu n. 10-15 %. Muu työaika jakautuu hallinnon, eläinlääkinnän, eläinsuojelun ja eläinten terveydenhuollon kesken. Työn jakautuminen suunnitelmalliseen ja muuhun valvontaan sekä neuvontaan, josta muu valvonta ja neuvonta saattaa olla n. viidennes työpanoksesta.

2.3 Koulutus

Ympäristöterveydenhuoltoon osallistuvilla viranhaltijoilla on mahdollisuus osallistua alan koulutustilaisuuksiin, joita järjestävät mm. lääninhallitus, keskusviranomaiset ja ministeriöt. Suunniteltuja mahdollisia koulutustilaisuuksia ovat ympäristöterveydenhuollon alueelliset koulutuspäivät, eläinlääkintäalan koulutustilaisuudet, Länsi-Suomen lääninhallituksen järjestämät työkokoukset, terveystarkastajien valtakunnalliset opinto- ja neuvottelupäivät, Eviran elintarvikevalvonnan koulutuspäivät ja ajankohtaiset koulutus- ja infotilaisuudet koskien esim. tuoteturvallisuutta, kemikaalivalvontaa, tupakkalain valvontaa, talousvettä, terveydensuojelua, erityistilanteita ja seudullistamista. Viranhaltijoiden koulutukseen osallistumisesta pidetään rekisteriä.

2.4 Valvontakohderekisteri/ Tietojärjestelmä

Kokemäen kaupungin alueella toimivien ympäristöterveydenhuollon alaisten kohteiden tiedot on koottu Tervekuu- valvontaohjelmistoon.

Kokemäellä on elintarvikevalvontakohteita 73 kpl marraskuussa 2009 päivitettyjen tietojen perusteella. Liitteessä 3 on esitetty Kokemäen alueella toimivat elintarvikevalvontakohteet. Tietoja päivitetään jatkuvasti mm. suoritettujen tarkastuskertojen jälkeen. Kullakin kohteella on myös oma riippukansio, jossa säilytetään kohteen perustietoja mm. pohjapiirroksia ja päätöksiä. Tarkastuskohteet on numeroitu Elintarvikeviraston tiedonkeruujärjestelmän mukaisesti. Alkutuotantokohteita on 335 kpl, joista 105 on eläintiloja ja 230 kasvitiloja. Alkutuotantokohteiden lukumäärää päivitetään toimijoiden ilmoitusten mukaan. Tämän lisäksi on tilapäisestä elintarvikemyynnistä ja -tarjoilusta johtuvia valvontakohteita. Tilapäisestä elintarvikemyynnistä ja -tarjoilusta tehdyt ilmoitukset kerätään omaan mappiinsa. Ilmoituksia säilytetään kaksi vuotta.

Liitteessä 4 on terveydensuojeluvalvonnan kohteet, joita on 122. Kemikaalivalvonnan kohteita on 25 ja tupakkavalvontakohteita on 151. Liitteeseen 7 on koottu Kokemäen alueella sijaitsevat tuoteturvallisuusvalvonnan kohteet tyypeittäin. Kohteita on yhteensä 191 kpl. Kaikki valvonnan piiriin kuuluvat kohteet eivät ole välttämättä tiedossa. Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta ei sisällä elinkeinonharjoittajille tai muille palvelun tarjoajille ilmoitusvelvollisuutta palveluista. Ilmoitusvelvollisuus koskee ainoastaan vaaralliseksi todettuja palveluita ja tavaroita. Lupapäätöksiä uusista ja remontoitavista kohteista tehdään muutamia vuosittain. Kohteet tulevat kunnan ympäristövalvonnan tietoon yrittäjän hakemuksella, rakennusvalvonnan kautta, muiden viranomaisten kautta tai tiedotusvälineiden kautta tms. vastaavalla tavalla. Kohderekisteriä päivitetään kaikkien eri valvonta-alojen kohteiden osalta jatkuvasti tilanteen mukaan.

2.5 Viestintä

Viestintään kuuluu asiakaspalvelu, neuvonta ja opastus sekä tiedottaminen. Neuvontaan ja opastukseen on siis varattava työaikaa ja samalla mietittävä miten ne käytännössä järjestetään.

Ympäristöterveydenhuolto tiedottaa tarvittaessa tilanne- ja tapauskohtaisesti tiedotusvälineissä erityistilanteista tms. (esim. sinilevätilanne, veteen liittyvät poikkeustilanteet ja ruoka/vesivälitteiset epidemiat). Talousveden laadusta tiedotetaan joko kunnan kotisivuilla tai sanomalehtien kautta. Uimavesinäytteiden tulokset ovat nähtävillä uimapaikoilla. Terveystarkastaja pitää tarvittaessa koulutus- ja tiedotustilaisuuksia esim. kuntalaisille tai kohdennetuille ammattiryhmille (esim. vesistön tilanne, toiminta ruokamyrkytystapauksissa). Tarvittaessa toimitetaan myös tietoa esim. kouluille terveyteen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Poikkeus- ja erityistilannesuunnitelma on päivitetty 2008 laatimalla yhteinen erityistilannesuunnitelma yhdessä Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Päivitetty suunnitelma sisältää myös viestintäsuunnitelman. Tarvittaessa viestintä suoritetaan yhdessä pelastuslaitoksen kanssa.

2.6 Valvonnan maksullisuus

Tämän suunnitelman mukainen valvonta on toiminnanharjoittajalle maksullista. Valvontamaksuja peritään siten, että ne kattavat valvonnasta aiheutuneet kustannukset ja maksuja peritään Kokemäen kunnan hyväksymän taksan mukaisesti (maksutaksa tulee olemaan nähtävillä Kokemäen kaupungin kotisivuilla). Valvontasuunnitelman perusteella voidaan ennakoida valvontamaksun suuruus. Kokemäen ympäristölautakunnan hyväksymät valvontataksat on esitetty liitteessä 2.

2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki edellyttävät, että valvontasuunnitelmassa on esitettävä hyväksytyt laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu.

Kokemäen ympäristöterveydenhuolto tukeutuu elintarvikenäytteiden mikrobiologisessa ja kemiallisessa analysoinnissa pääasiassa Rauman ympäristölaboratorioon ja Porilabiin. Yksittäisten näytteiden ja määritysten kohdalla voidaan myös valita edullisin akkreditoitu laboratorio määrittämisen, hinnan ja logistiikan perusteella. Rauman ympäristölaboratorio ja Porilab ovat Mittatekniikan keskuksen hyväksymiä (FINAS-akkreditoituja) laboratorioita. Elintarvikevirasto ja eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos ovat hyväksyneet laboratoriot virallisiksi tutkimuslaitoksiksi.

3. Valvonnan toimialat

3.1 Yleistä

Tämän suunnitelman mukainen valvonta perustuu kansanterveyslain 1 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan. Lainsäädäntö on esitetty tarkkaan toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa ja ympäristöterveydenhuollon yhteisessä valtakunnallisessa valvontaohjelmassa (STTV, Kuluttajavirasto, Evira) vuosille 2008-2010. Keskeisin valvottava lainsäädäntö on listattu tämän suunnitelman liitteeseen 1.

Tähän suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella erityisesti suunnitelmakaudella painottuva valvonta, painopisteet ja projektit.

3.1.1 Riskinarviointi

Valvontakohteiden valvonnan tarve määräytyy kohteisiin tehtävän riskinarvioinnin perusteella. Toimialakohtaisissa ohjelmissa on annettu ohjeet valvontakohteiden riskinarviointiin. Riskinarviointi ja luokitus ovat jokaisella toimialalla erilaisia. Riskinarviointia päivitetään/suoritetaan vuoden aikana resurssien mukaan mahdollisimman paljon.

3.1.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Valvontasuunnitelma-asetuksen mukaan kunnan suunnitelman tulee sisältää tarkastuksen sisällön määrittely sekä tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika. Tarkastus voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä ja tarkastuspöytäkirjasta tulee esittää, minkä säännösten mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuspöytäkirjan laatiminen. Tarkastusten yksityiskohtaisten sisältöjen osalta voidaan viitata toimialakohtaisiin valvontaohjelmiin, keskusvirastojen antamiin ohjeisiin ja yksikön omaan laatujärjestelmään

Taulukko 3.1.2 Tarkastuksen yleinen sisältö eri toimialoilla

	Tarkastuksen yleinen sisältö
Elintarvikevalvonta	minkä tahansa näkökohdan tutkiminen sen toteamiseksi, onko kyseinen näkökohta vaatimusten mukainen Pääsääntöisesti ilman ennakkovaroitusta Yksi tarkastus ei yleensä voi kattaa koko yrityksen toimintaa, kohdistuu johonkin tiettyyn osaan, kuitenkin niin, että vuoden aikana kaikki yrityksen toiminnot tulevat tarkastetuiksi.
Kemikaalivalvonta	säännöllisesti ja ennalta suunnitellusti arvioitava valvontakohteen vaatimustenmukaisuus Yleensä tarkastuksista ilmoitetaan ennakkoon
Terveysuojelunvalvonta	selvittää terveysvaaran tai haitan esiintyminen (aistinvaraista tarkastelua ja arviointia, usein mittauksia ja näytteenottoa)
Tuoteturvallisuusvalvonta	tarkastuksen tarkoitus selvittää, onko tarjottu palvelu tai tavara turvallinen Yleensä tarkastuksista ilmoitetaan ennakkoon.
Tupakkalainvalvonta	Tavoite tarkastaa kohteen toiminnan ja tilojen vaatimustenmukaisuus.

3.1.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet

Tarkastustiheydet määräytyvät riskinarvioinnin perusteella. Tarkastustiheys ja –tarkkuus voidaan määrittellä kohdetyyppikohtaisesti tai kohdekohtaisesti. Valvontasuunnitelmat ovat julkisia asiakirjoja. Mikäli suunnitelmassa näkyy kohdetyyppien tarkastustiheydet, toiminnanharjoittaja voi halutessaan ottaa yhteyttä ja pyytää lisätietoja omaa kohdettaan koskevasta valvonnasta.

Valvontakohteiden kannalta tarkastustiheydellä on taloudellista merkitystä, sillä valvontamaksut määräytyvät tarkastusmäärien perusteella. Kuntaliiton antaman ohjeen mukaan tarkastuksista laskutetaan vasta, kun ne on tehty. Suunnitelma antaa kuvan siitä, mitä suuruusluokkaa valvontamaksu tulee olemaan. Lopullinen maksu määräytyy sen perusteella, miten paljon valvontaa tehdään.

Toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa on annettu ohjeelliset tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävät ajat. Tarkastustiheydet on määriteltävä kohdetyyppikohtaisen riskiluokituksen perusteella, jota voidaan kunnissa edelleen tarkentaa.

3.2 Elintarvikevalvonta

Kunnan tulee laatia säännöllistä valvontaa koskeva kunnan elintarvikevalvontasuunnitelma siten, että valvonta on yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäisee terveysvaaroja ja suojaa kuluttajia taloudellisilta tappioilta.

Elintarvikelainsäädäntö on uudistunut vuonna 2006. Uudessa 1.3.2006 voimaan tullessa elintarvikelaissa on yhdistynyt terveydensuojelulain mukaisten elintarvikehuoneistojen valvontaa koskevat kohdat, aiempi elintarvikelaki ja elintarvikealan laitoksia koskeva hygienialaki. Nykyinen elintarvikelaki kattaa kaikki elintarviketuotannon vaiheet alkutuotannosta kuluttajalle luovuttamiseen asti. Uudistus käsittää myös alkutuotannon toimijoiden ilmoituksen toiminnastaan kunnan elintarvikevalvonnalle.

Alkutuotannon osalta painopiste on tuottajien oman myynnin, veden laadun, omavalvonnan kuvauksen ja tarvittaessa ulkona tapahtuvasta myynnistä aiheutuvan ilmoituksen tekemisen valvonta tai päätöksenteko elintarvikehuoneistoista.

Elintarvikevalvonnassa tullaan painottamaan lisäksi riskinarviointiin ja valvonnan laatujärjestelmän kehittämiseen. Valtakunnallisessa ohjelmassa ei ole nostettu mitään erityistä kunnille suunnattua projektia esille.

Elintarvikevalvonnan tarkastukset

Tarkastukset jaetaan suunnitelman mukaisiin ja suunnitelmaan sisältymättömiin tarkastuksiin. Tarkastuskäyntejä suoritetaan kohteisiin säännöllisesti ja pääsääntöisesti ilman etukäteisvaroitusta toiminnan ollessa käynnissä, mutta tarvittaessa tarkastus voidaan suorittaa valmistuslaitosten tai ainoastaan sovittavana aikana auki pidettävien elintarvikehuoneistojen tms. (esim. tilausravintola tai juhlahuoneisto) kohdalla erikseen sovittavana aikana.

Elintarvikevalvonta toteutuu pääosin valvontasuunnitelman mukaisilla elintarvikehuoneistojen tarkastuksilla ennalta laaditun tarkastussuunnitelman mukaan. Tämän lisäksi suoritetaan suunnitelmaan sisältymättömiä tarkastuksia, joita ovat mm. tarkastukset

kuluttajavalitusten, ruokamyrkytyspäilyjen, muiden viranomaispyyntöjen, elintarvikemääräysten noudattamatta jättämisen tms. johdosta. Lisäksi tehdään tarkastuksia liittyen elintarvikehuoneistojen hyväksymislupakäsittelyyn. Tarkastukseen käytettävä aika riippuu mm. kohteen laajuudesta, toimintojen luonteesta, riskitekijöistä, mahdollisista puutteista, kohteen kunnosta ja hygieenisyydestä.

Tarkastus koostuu pääsääntöisesti seuraavista kohdista: 1) kohteen asiapapereihin tutustuminen ennakolta, 2) kohteeseen tehtyjen edellisten tarkastusraportteihin tutustuminen ennakolta, 3) matka kohteeseen, 4) tarkastus, 5) tarkastuspöytäkirjan laadinta kohteessa, 6) palaute kohteelle tarkastuksessa havaituista asioista, 7) tarkastuskertomuksen laadinta valvontaohjelmistoon toimistolla ja 8) mahdollinen uusintatarkastus todettujen vakavien puutteiden korjaamisen toteamiseksi. Kohteen edustajan ja tarkastajan allekirjoittamasta käsintehdystä tarkastuspöytäkirjasta jää kappale kohteen edustajalle tarkastuksen jälkeen. Ohjelmistolla laadittu pöytäkirja toimitetaan jälkikäteen kohteeseen. Suunnitelmaan kuulumattomasta tarkastuksesta ei toimiteta ohjelmistolla laadittua pöytäkirjaa ellei erikseen niin sovita. Tarkastuspöytäkirjassa on selvitetty tarkastetut asiat ja maininta niiden kunnosta ja mahdollista puutteista. Määräyksiä saatetaan antaa puutteista koskien mm. omavalvontaa (esim. merkinnät), yleistä hygieniaa (siisteys, toimintatavat), tilojen kuntoa (pinnat, rakenteet), ammattitaitoa (esim. hygieniapassi) ja välineiden kuntoa (esim. lämpötilat, täyttöaste, rakenne). Määräajat vaihtelevat suuresti riippuen korjattavasta asiasta. Toiset vaihtelevat välitöntä toimintaa (mm. rikkoutuneet lämpötilalaitteistot, pilaantuneiden/vanhentuneiden tuotteiden poisto, omavalvontamerkinnät, siivous, työskentelytavat) tai sitten määräaika voi olla päiviä/viikkoja/kuukausia (esim. asiakirjojen saattaminen ajan tasalle, välinekorjaukset/hankinnat, rakenteellisia muutoksia tiloissa). Uusintatarkastus tehdään määräajan jälkeen tai, jos kyseessä on pitkä määräaika, voidaan tehdä välitarkastus. Tarkastuksesta tehdään aina tarkastuskertomus, joka myös toimitetaan kohteelle.

Tarkastuksessa voidaan käydä läpi mm. omavalvonnan toimivuus, elintarvikehuoneiston tilat, välineet, henkilöstön ammattitaidon selvittäminen, työohjeet, työskentely/toimintatavat, omavalvontanäytteiden tulokset, jäljitettävyyden, elintarvikkeiden koostumus, pakkausmerkinnät, pakkausmateriaalit, mittalaitteistojen rekisteröintiarvot ja muut mahdolliset asiakirjat.

Tarkastuksen sisältöön vaikuttaa kohde ja siellä harjoitettava toiminta. Keittiöissä, ravintoloissa ja tarjoilupaidoissa valvonta kohdistuu pääasiassa omavalvonnan toimivuuteen, tilojen ja välineiden kuntoon ja yleiseen hygieniaan, työskentelytapoihin, ammattitaidon varmistamiseen. Myymälöiden kohdalla tarkastetaan näiden lisäksi jäljitettävyyden ja tuotteiden myynti- ja pakkausmerkinnät sekä omavalvonnan näytteet. Valmistuspaikoissa ja kuljetuksen osalta pääpaino on omavalvonnan toimivuuden varmistamisessa, asiakirjojen tarkastuksessa, raaka-aineiden ja tuotteiden jäljitettävyydessä, pakkausmerkinnöissä, tuotteiden koostumuksessa, omavalvontanäytteiden toimivuudessa, mittalaitteiden rekisteröintiarvojen oikeellisuudessa sekä tilojen ja laitteiden yleisessä kunnossa, ammattitaidon osoittamisessa, toimintatavoissa ja työohjeissa. Edellä mainituissa eri kohdetyyppien tarkastuksissa voidaan hyödyntää esim. Eviran internet-sivuilta löytyviä lomakkeita (mm. elintarvikehygieenisen tason arviointi suurtiloissa –lomake, ammattimaisen elintarvikekuljetustoiminnan tarkastuslomake ja leipomon omavalvonnan tarkastuslomake).

Tarkastuksen peruste voi samoin vaikuttaa sen sisältöön (suunnitelman mukainen tarkastus, kuluttajavalitus, hyväksymistarkastus jne.). Kuluttajavalituksen liittyvässä tarkastuksessa keskitytään valituksen mukaiseen asiaan ja siihen liittyviin seikkoihin. Tällöin pyritään löytämään syy mahdolliselle virheelle sekä ennalta ehkäisevät toimintamenetelmät ettei asia toistuisi uudelleen. Samalla voidaan tarkastella muita valvottavia asioita harkinnan mukaan. Tarvittaessa otetaan näytteitä omavalvonnan toimivuuden tai valituksen syyn toteamiseksi. Hyväksymistarkastuksessa käydään erityisesti läpi tilat, ammattitaito ja omavalvontasuunnitelma muiden edellä mainittujen seikkojen lisäksi.

Elintarvikelain 23/2006 mukaisten elintarvikehuoneistojen (laitosten) valvonta

Kokemäellä on kaksi toiminnassa olevaa munapakkaamoa sekä yksi kalankäsittelylaitos, jossa perataan ja fileoidaan kalaa.

Kananmunapakkaamot

- Tuomi Kauko, Vuolteenkuja 10, 32920 Kouvatsa, p. 0400-121118
- Leinonen Anneli, Porolantie 390, 32800 Kokemäki, p. 02-5463228

Munapakkaamoihin liittyvät riskit ovat suhteellisen pienet (riskiluokka 4) verrattaessa esim. lihaa käsitteleviin laitoksiin (riskiluokka 1). Pakkaamoiden riskien arviointi on tehty omavalvontaa päivitettäessä. Johtuen pakkaamoiden riskiluokasta (4), riittää valvontakäynti kerran vuodessa kohdetta kohti silloin kun omavalvonta toimii suunnitelman mukaisesti eikä näytteenotossa ole huomauttamista.

Kala-alan laitos

- Kalastusyhtymä Isokorpi Pentti ja Tero, Tuliniementie, 32920 Kouvatsa, p. 0400-554271

Kalankäsittelylaitoksen riskit on arvioitu omavalvontasuunnitelmassa.

Kalastusyhtymä Isokorven tiloissa kalaa ei käsitellä pidemmälle kuin fileiksi. Laitos kuuluu riskiluokkaan 3. Toiminta ei ole ympärivuotista, joten valvonta ajoittuu ajanjaksolle, jolloin laitoksessa on toimintaa. Valvontakäyntejä tehdään kolmen kuukauden välein, mikäli omavalvontasuunnitelmaa noudatetaan ja näytteenotto sekä tutkimustulokset ovat kunnossa.

Salmonellavalvonta

Kokemäellä on munintakanaloita, emokanala, broiler- ja kalkkunakasvattamoita sekä HK-Ruokatalon omistama hautomo.

Näytteenotto tapahtuu lain vaatimusten mukaisesti; eläintautilaki, Maa- ja metsätalousministeriön asetus kanojen, broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvonta-ohjelmasta. Tuottajat toimittavat ympäri vuoden lintujen ulostenäytteitä laboratorioon, minkä lisäksi eläinlääkäri ottaa näytteet kerran vuodessa. Hautomon näytteenottoon kuuluu ulostenäytteiden lisäksi näytteitä tuotantoympäristöstä. Eläinlääkäri tekee 16 viikon välein valvontakäynnin hautomoon, jolloin näytteet otetaan virallisena näytteenottona.

Kokemäellä tuottajat pyytävät eläinlääkärin salmonellanäytteenottoon ennen parven teuraaksi lähtöä. Hautomon valvontakäynnit sovitaan muutamaa viikkoa etukäteen.

Näytteenotto

Vuonna 2010 otetaan omavalvonnan varmistamiseksi näytteitä ravintoloista/myymälöistä/kioskeista ns. tarjoiltavasta pikaruuasta, jauhelihasta/leikkolihasta, tuoresalaatista, irtojäätelöstä ja kasviksista/salaateista. Koulujen ja laitosten keskuskeittiöistä otetaan viranomaisnäytteitä tarjoiltavasta ruuasta (pääruoka, salaatti). Näytteistä tutkittavat parametrit määritetään tapauskohtaisesti. Ravintoloista ja keskuskeittiöistä otetaan myös pintapuhtausnäytteitä omavalvontanäytteinä. Elintarvikenäytteiden suunniteltu lukumäärä on 81 kpl ja pintapuhtausnäytteitä omavalvonnan varmistamiseksi näytteinä 150-200 kpl. Muita näytteitä otetaan harkinnanvaraisesti tapauskohtaisesti suoritettujen tarkastusten yhteydessä tai valitusten perusteella. Tarkastuksissa valvotaan kohteiden omien omavalvontanäytteiden ottoa ja tuloksia. Tämän lisäksi saatetaan ottaa näytteitä ruokamyrkytyspäilyjen tai kuluttajavalitusten perusteella.

3.3 Terveydensuojelu

Terveydensuojelulain mukaisia säännöllisen valvonnan kohteita ovat terveydensuojelulain 13 §:n mukaiset ilmoitusvelvolliset kohteet ja terveydensuojelulain 18 § mukaisen hyväksynnän tarvitsevat talousvettä toimittavat laitokset. Muita kohteita voidaan ottaa suunnitelmallisen valvonnan piiriin, jos toiminta riskinarviointiin perustuen voi aiheuttaa terveydellisiä haittoja. Kohteet on esitetty liitteessä.

Säännöllisen valvonnan lisäksi osallistutaan sisäilmaongelmien terveydellisten haittojen selvittelyyn yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa. Kohteina ovat mm. koulut, päiväkodit, asunnot, palvelutilat, kampaamot, kuntosalit ym. Valvontaa tehdään erityisesti pyynnön perusteella epäiltäessä asunnon, laitoksen tms. olosuhteiden aiheuttavan terveyshaittaa. Kohteiden riskinarvioinnin kohdalla vuoden 2009 kohteena ovat vesilaitos, uimahalli, uima-altaat, uimarannat ja leirikeskukset. Tarkastuksiin käytettyä aikaa tullaan seuraamaan, jolloin pohjaksi saadaan todellisia aikoja kohteiden mukaisesti.

Terveydensuojelun painopisteenä 2010 on valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman mukaisesti suurten vesilaitosten varautuminen erityistilanteisiin. Valvonnassa tukeudutaan STTV:n suunnitelmaan ”Talousveden laadun turvaaminen erityistilanteissa”. Toisena painopisteenä on huomioiminen uimaveden valvonnassa muiden yleisten uimarantojen valvontaan liittyvä uusi asetetus.

Terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin suorittaa vuosittain ympäristöterveydenhuollosta vastaava monijäseninen toimielin. Arvioinnissa kuvataan mm. tarkastusten kattavuus, tarkastusten ja näytteiden määrä valvontakohdetyypeittäin ja valvonnasta saadut tulot. Erityisesti terveydensuojelun osalta toteutuman arvioinnissa seurataan, kuinka kattavasti säädetty talous- ja uimavesinäytteet on otettu. Toimielimen hyväksymä arvio ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisesta tulee lähettää lääninhallitukseen suunnitelmavuoden jälkeisen maaliskuun loppuun mennessä. Lääninhallitukselle tehtävässä valvontaohjelman toteutuman raportoinnissa käytettävä STTV:n tiedonkeruulomake liitteenä. Talousveden ja uimaveden raportointi toimitetaan erillisillä tiedonkeruulomakkeilla.

Näytteenotto

Resurssien ja mahdollisuuksien mukaan otetaan osaa valtakunnallisten valvontaohjelmien mukaiset näytteiden ottoon. Näytteet otetaan kunnan toimesta, mutta laboratorio-kustannuksista vastaa silloin asianomainen keskusviranomaisena. Tällaisia valvonta-ohjelmia ovat esim. vierasainevalvontaohjelma (eläintilat ja laitokset). Lisäksi eläintiloilla otetaan näytteitä kansallisen salmonellavalvontaohjelman mukaisesti.

Vuonna 2010 jatketaan kunnan omana projektina tutkitaan puhtausnäyttein terveydensuojelulain mukaisia kohteita. Painopistealueena kampaamot ja parturit. Sisäilmatutkimuksia tehdään tarvittaessa kouluista ja muista kunnan yksiköistä.

Terveydensuojelulaki ja sen perusteella annetut säädökset määrittelevät varsin tarkasti talous- ja uimavesistä otettavat näytemäärät sekä näytteistä tehtävät analyysit.

Uimarantavesistä otetaan 3 uimavesinäytettä uimakauden aikana ja 1 ennen uimakautta kuudesta eri kohteesta joka kuun 15. päivä. Yleistä uimarantaa ei kunnassa ole. Näytteet otetaan vuosittain päätettävän pienten yleisten uimarantaluettelon mukaisesti. Talvella otetaan yksi näyte Pitkälän talviuintipaikasta.

Kokemäen uimahallista otetaan näyte 6 laajaa uimahallivesitutkimusta varten ja 1 näyte trihalometaanin määrittämistä varten.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo vesilaitoksen toimittaman talousveden laatua. Näytteenotto talousvedestä ja näytteiden tutkiminen ei tapahdu kunnan toimesta, vaan se tapahtuu Kokemäen Vesihuolto Oy:n valvontasuunnitelman mukaan. Valvontasuunnitelma ja sen muutos on hyväksytty ympäristölautakunnassa 2009.

Yksityisen kaivon omistajaa ja haltijaa ohjataan ottamaan itse näyte ja toimittamaan tutkittavaksi asianmukaiseen laboratorioon. Terveystarkastaja auttaa tarvittavien analyysien määrittelyssä ja voi tarvittaessa ottaa vesinäytteen.

3.4 Tupakkalainvalvonta

Tupakkavalvonta on tyypillisesti muun valvonnan yhteydessä tehtävää valvontaa. Terveydensuojeluviranomainen valvoo tupakan myyntiä, mainontaa ja tupakkakieltojen noudattamista

Painopistealueena on edelleen tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntipaikkojen valvonnassa ovat suunnitelmakaudella pääasiassa alle 18-vuotiaille oppilaille tarkoitettujen oppilaitosten, harrastus- ja kerhotoiltojen ja muiden alle 18-vuotiaiden suosimien paikkojen läheisyydessä sijaitsevat tupakanmyyntipaikat. Lisäksi muita painopisteitä tupakointikieltojen ja –rajoitusten valvonnassa on päiväkotien lapsille ja oppilaitosten oppilaille tarkoitetut sisätilat ja niiden pääasiassa 18 vuotta nuoremmille tarkoitetut ulkotilat.

Tupakkavalvonnassa tarkastetaan myyntikieltojen ja rajoitusten noudattaminen myyntipaikan omavalvontasuunnitelma, myyntikielto-opasteet, tupakkatuotteiden myynti (pakkaukset, merkinnät), nuuskan myynti, automaattiset myyntilaitteet, mainonta ja

myynninedistäminen. Tarkastuksissa hyödynnetään STTV:n tupakkavalvonnan tarkastuslomakkeita (Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma vuosille 2008-2010).

Tupakkavalvonnan tarkastuskohteet, määrä, tarkastustiheys, tarkastussisältö ja tarkastuksiin kuluva aika on esitetty liitteessä valvontakohtedyyeittäin. Valvontakohteiden riskinarviointia suoritetaan aloittamalla 2009 vähittäismyyntipaikoilla. Tupakkalain mukaisella tarkastuskäynnillä käytetään ensisijaisesti aistinvaraista arviointia tupakansavun toteamiseen. Valvontaviranomaisen oman harkinnan mukaan mahdollisissa epäselvissä ja riitatilanteissa voidaan käyttää aktiivikeräintä. Aktiivikeräimen käyttö vaatii kuitenkin laitteen hankkimista etukäteen ja perehtyneisyyttä näytteenottomenetelmään, jolloin siihen käytännössä turvaututaan vain poikkeustilanteissa.

Tupakoinnin aiheuttamia haittoja ehkäistään parhaiten rajoittamalla uusien tupakoitsijoiden määrää. Ennaltaehkäisevillä toimilla on eniten terveyttä edistävä vaikutus.

Riskinarviointiperusteina ovat mm. alle 18-vuotiaille tarkoitettujen koulujen, oppilaitosten, harrastus- ja kerhotoiltojen ja muiden alle 18-vuotiaiden suosimien paikkojen läheisyys myyntipisteeseen; myyntikieltojen noudattaminen; mainonta ja esillepano ja lakisääteisten tupakointikieltojen noudattaminen päiväkotien ja oppilaitosten sisä- ja ulkotiloissa.

Tupakkavalvonnan valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin suorittaa vuosittain ympäristöterveydenhuollosta vastaava monijäseninen toimielin. Toimielimen hyväksymä arvio tupakkavalvontasuunnitelman toteutumisesta tulee lähettää lääninhallitukseen suunnitelmavuoden jälkeisen maaliskuun loppuun mennessä. Läninhallitukselle tehtävässä valvontaohjelman toteutuman raportoinnissa käytetään STTV:n tiedonkeruulomaketta.

Nikotiinivalmisteiden myynti ja valvonta

Kunnan tulee valvoa nikotiinivalmisteiden varastointi- ja myyntipaikkoja sekä valvoa nikotiinivalmisteiden myyntiä. Lääkelain mukaista nikotiinivalmisteiden myyntiä valvotaan elintarvikevalvonnan tarkastusten yhteydessä.

3.5 Kemikaalivalvonta

Kemikaalilain mukaista valvontaa tehdään kuluttajakemikaalien vähittäismyyntipaikkoihin etupäässä muiden tarkastusten yhteydessä. Vuonna 2010 osallistutaan valvontaresursien puitteissa valtakunnalliseen kemikaalivalvonnan valvontakampanjaan. Vuonna 2010 suunnitelmassa on vähintään viiden kemikaalin pakkausten ja päällysmarkkintöjen tarkastaminen erilaisista valvontakohtedyyeistä. Päivitetään kemikaalilain alaiset valvontakohteet ajan tasalle ja tarkistetaan rekisterien paikkansapitävyys. Valvonnan kannalta tärkeän kohteen muodostavat kemikaalivalmistajat, halpatavaratalot/myymälät ja jotkut erikoisliikkeet. Yritykset saattavat toimia suoraan maahantuojana.

Tarkastuksen sisältö perustuu siihen tehdäänkö tarkastus kemikaalin valmistajan, maahantuojan tai vähittäismyyntipaikassa.

Valmistajan ja maahantuojan luona tarkastetaan, että

- vaarallisen kemikaalin päällys täyttää kemikaaliasetuksen mukaiset vaatimukset ja että vaarallisen kemikaalin päällys on varustettu turvasulkimella ja näkövammaisille tarkoitettulla vaaratunnuksella STM:n asetuksen mukaisesti
- vaarallisen kemikaalin päällysmarkinnat täyttävät kemikaaliasetuksen mukaiset vaatimukset,
- kemikaaleista on toimitettu STM:n asetuksen mukaiset tiedot STTV:n ylläpitämään kemikaalituoterekisteriin (KETU-rekisteri) kemikaalilain momentin mukaisesti, ja että kemikaalin etiketissä esitetyt päällysmarkinnat vastaavat tuoterekisteri-ilmoitusta
- kemikaaleista on laadittu REACH-asetuksen mukainen käyttöturvallisuustiedote, ja että kemikaalin päällysmarkinnat vastaavat käyttöturvallisuustiedotetta
- pesu- ja puhdistusaineiden pakkausmerkinnät ovat EY:n pesuaineasetuksen mukaiset,
- biosidivalmisteet ovat asetukset 466/2000 mukaiset ja että
- kemikaalilainsäädännön kemikaaleja koskevia rajoituksia noudatetaan.

Valvottavat kemikaalit valitaan toiminnanharjoittajan markkinoille luovuttamista tai saattamista vaarallisiksi luokitelluista tai vaarallisia aineita sisältävistä, nk. vaara aiheuttavista kemikaaleista. Jokaisen toiminnanharjoittajan luona tarkastetaan vähintään viisi (5) kemikaalia.

Tarkastustiheys määritellään kohdetyyppikohtaisesti ottaen huomioon seuraavat riskiin vaikuttavat tekijät:

Valvontakohdetyypin riskiä ja tarkastustiheyttä alentaa:

- kemikaaleja käytetään vain yrityksen omassa toiminnassa,
- markkinoille luovutettavat tai saatettavat kemikaalit on tarkoitettu vain ammattikäyttöön,
- toiminnanharjoittajalla on hyvä kemikaaliantuntemus,
- markkinoille luovutettavien tai saatettavien kemikaalien vakiintunut valikoima,
- puutteiden pieni määrä edellisellä tarkastuksella.

Valvontakohdetyypin riskiä ja tarkastustiheyttä lisää:

- yrityksen kemikaaliantuntemuksen taso, jos
 - yrityksen päätoimiala on jokin muu kuin kemikaaliala,
 - edellisellä tarkastuksella oli suuri määrä puutteita/virheitä,
 - KETU:ssa on paljon tason 2 ilmoituksia (ilmoitus palautettu korjattavaksi toiminnanharjoittajalle),
- markkinoille luovutettavat tai saatettavat kemikaalit ovat erityisen vaarallisia (CMR, T+, T, C, herkistävä),
- toiminnanharjoittajan tuotevalikoima on usein vaihtuva,

- kemikaaleja maahantuodaan EY:n ulkopuolelta, jolloin kemikaalisäädökset vientimaassa eivät vastaa EY:n ja siten Suomen säädöksiä,
- kemikaali on EY:ssa, Pohjoismaissa tai Suomessa valtakunnallisen valvonnan painopisteenä/teema-alueena (esimerkiksi Euroopan kemikaaliviraston valvontafoorumissa päätetty valvontahanke tai uusiutuneen lainsäädännön ja/tai uusien valvontatehtävien vuoksi).

Vähittäismyynnissä tarkastetaan, että

- vaarallisen kemikaalin vähittäismyyntiä koskevia määräyksiä (676/1993) on noudatettu siltä osin kuin on kyse

- erittäin myrkyllisten ja myrkyllisten kemikaalien säilyttämisestä lukitussa tilassa tai muutoin siten, etteivät asiaankuulumattomat saa niitä haltuunsa,
- jakelulaitteiston varustamisesta varoitusmerkillä, tarvittaessa varoitusmerkin nimellä sekä R- ja S-lausekkeilla.
- vaaralliseksi merkityt ja/tai vaarallisia aineita sisältävät (vrt. tuoteseloste, käyttötarkoitus) kemikaalit
 - löytyvät kemikaalituoterekisteristä,
 - kemikaalin etiketissä olevat päällysmarkinnat vastaavat tuoterekisterin kohtaa 15 sekä
 - merkinnät ovat suomeksi ja ruotsiksi.
- vaarallisen kemikaalin päällyksen turvasulkimen ja näkövammaisille tarkoitetun vaaratunnuksen käyttö on STM:n asetuksen (430/2001) mukaista,
- kemikaalilainsäädännön kemikaaleja koskevia rajoituksia noudatetaan.

Vähittäismyymäläkohtaisesti tarkastetaan vähintään viisi (5) kemikaalia. Jos kemikaalin etikettiin ei ole merkitty suomalaisen kemikaalin markkinoille luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan yhteystietoja, ne selvitetään myymälässä. Tämän lisäksi valvotaan jakelulaitteiston merkintöjä esimerkiksi, jos on kyse polttonesteiden tai muiden kemikaalien vähittäismyynnistä automaateista.

Vähittäismyyntipaikan tarkastustiheys määritellään kohdetyyppikohtaisesti ottaen huomioon seuraavat sekä kemikaalin vaarallisuutta että valvontakohdetyypin toiminnan luonnetta kuvaavat tekijät:

Valvontakohdetyypin riskiä ja tarkastustiheyttä alentaa:

- vakiintunut kemikaalivalikoima, kuten esimerkiksi päivittäistavarakaupassa tai miehittämättömällä jakeluasemalla,
- puutteiden pieni määrä edellisellä kerralla.

Valvontakohdetyypin riskiä ja tarkastustiheyttä lisää:

- myynnissä on erittäin myrkyllisiä (T+), myrkyllisiä (T) ja syövyttäviä (C) kemikaaleja, jolloin sekä vähittäismyyntiasetuksen kemikaalien säilyttämistä ja luovuttamista koskevia säädöksiä, että turvasuljinta ja näkövammaisille tarkoitettua vaaratunnusta koskevia säädöksiä on tärkeää valvoa,
- myynnissä on syöpää aiheuttavia kemikaaleja, perimän muutosta aiheuttavia kemikaaleja tai lisääntymiselle vaarallisia kemikaaleja (ns. CMR-kemikaalit),
- myynnissä on herkistäviä kemikaaleja,
- usein vaihtuva tuotevalikoima (tyypillistä esimerkiksi halpamyymälöille),
- myynnissä yrityksen omia tuotesarjoja (ominaista esimerkiksi erikoismyymälöille),
- puutteiden suuri määrä edellisellä tarkastuksella (esimerkiksi päällysmarkinnat puuttuivat, suomen-/ruotsinkieliset päällysmarkinnat puuttuivat, turvasuljin ja näkövammaisten vaaratunnus puuttui tai myynnissä kemikaaleja, joita ei löydy KETU-rekisteristä),
- kemikaali on EY:ssä, Pohjoismaissa tai Suomessa valtakunnallisen valvonnan painopisteenä/teema-alueena (esimerkiksi Euroopan kemikaaliviraston valvontaforumissa päätetty valvonta-hanke tai uusiutuneen lainsäädännön ja/tai uusien valvontatehtävien vuoksi).

Valvottavat kemikaalit valitaan toiminnanharjoittajan markkinoille luovuttamista tai saattamista vaaralliseksi luokitelluista tai vaarallisia aineita sisältävistä, nk. vaaraa aiheuttavista kemikaaleista. Jokaisen toiminnanharjoittajan luona tarkastetaan vähintään viisi (5) kemikaalia.

Tarkastuksissa hyödynnetään STTV:n ko. valvontakohteisiin tarkoitettuja tarkastuslomakkeita. Kemikaalivalvonnan valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin suorittaa vuosittain ympäristöterveydenhuollosta vastaava monijäseninen toimielin. Toimielimen hyväksymä arvio valvontasuunnitelman toteutumisesta tulee lähettää lääninhallitukseen suunnitelmavuoden jälkeisen maaliskuun loppuun mennessä. Lääninhallitukselle tehtävässä valvontaohjelman toteutuman raportoinnissa käytetään STTV:n tiedonkeruu- ja raportointilomakkeita.

3.6 Tuoteturvallisuusvalvonta

Tuoteturvallisuusvalvontaohjelman valtakunnallinen teemoina 2008-2010 on:

- 1) Valvonnallisen otteen tehostaminen, jossa korostetaan paikallisten palvelujen valvonnassa valvontakeinojen osaavaa ja tarkoituksenmukaista käyttöä sekä jälkivalvonnan merkitystä.
- 2) Tuoteturvallisuusvalvonnan resurssien varmistaminen. Tavoitteena on myös saada valvontayksiköissä tuoteturvallisuusvalvontaan erikoistuneita viranhaltijoita.

Tuoteturvallisuusvalvonnassa erityistä huomiota tullaan kiinnittämään erityistä huomiota tilanteisiin, joissa samalla toiminnanharjoittajalla on ylläpidettävänä useita samantyyppisiä tai –luonteisia kohteita. Omavalvonnan merkitystä korostetaan ja laitteiden turvallisuus olisi pyrittävä varmistamaan jo hankintavaiheessa. Tarkastusten painopisteeksi otetaan kohteen kokonaisturvallisuus. Resurssien mukaan otetaan osaa valtakunnallisiin projekteihin. Tuoteturvallisuuskohteet esitetty liitteessä 7.

Tuoteturvallisuusvalvonnan valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin suorittaa vuosittain ympäristöterveydenhuollosta vastaava monijäseninen toimielin. Toimielimen hyväksymä arvio valvontasuunnitelman toteutumisesta tulee lähettää lääninhallitukseen suunnitelmavuoden jälkeisen maaliskuun loppuun mennessä. Lääninhallitukselle tehtävässä valvontaohjelman toteutuman raportoinnissa käytetään keskusviraston tiedonkeruu- ja raportointilomakkeita.

4. Erityistilanteisiin varautuminen

4.1 Toiminta erityistilanteissa

Elintarvike- terveydensuojelu-, tuoteturvallisuus- ja eläinlääkintähuoltolaissa on määräykset siitä, että kunnan on ennakolta varauduttava erityistilanteisiin..

Vuonna 2008 laadittiin yhteinen erityistilannesuunnitelma Keski-Satakunnan kuntayhtymän kanssa. Suunnitelmassa olevat ruokamyrkytysten ja vesiepidemian selvitystyöryhmät on päivitetty. Suunnitelmassa on kuvattu toiminta ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemioissa sekä tiedottaminen ja selvitysraportointi.

4.2 Epidemioiden selvittäminen (selvitystyöryhmä)

Epidemioiden selvittäminen kuuluu kunnan tehtäviin ja niiden selvittämiseen on varauduttava myös budjetissa.

Ruokamyrkytysten ja vesiepidemian selvitystyöryhmät on nimitetty ympäristölautakunnan kokouksessa 7.10.2003 § 121. Selvitystyöryhmää johtaa kaupungineläinlääkäri.

5. Suunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelma-asetuksen mukaan toteutumisen arvioinnissa tulee arvioida mm. kirjallisena:

- tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin,
- tarkastusten kattavuus,
- näytteiden määrä kohdetyypeittäin sekä
- valvonnasta saatujen tulojen kohdentumista.

Suunnitelmaa ja sen toteutumista tarkistetaan ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoiden kesken puolivuositain. Tarkastusmäärien, tarkastusaikojen ja tulojen seurantaä käytetään hyväksi arvioitaessa resurssitarvetta ja laadittaessa talousarviota. Seurantaraportissa kuvataan syyt tai perustelut suunnitelmasta poikkeamisien suhteen ja esitetään korjausehdotuksia. Valvontaosasto tekee tarvittavat päätökset mahdollisten epäkohtien korjaamiseksi seuraavassa suunnitelmassa. Vuosittain tehdään yhteenveto tehdyistä tarkastuksista ja projekteista. Toteutumisen arvioinnin tulokset tulee toimittaa maaliskuun loppuun mennessä lääninhallitukselle, jotka toimittavat ne edelleen keskusvirastoille.